

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан юридичного
факультету

Банах С.В.

“ _____ 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Перший проректор

Шинкарик М.І.

“ _____ 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор ННІОТ

Брич В.Я.

“ _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**з дисципліни «Психологія творчих здібностей»
 ступінь вищої освіти – магістр
 галузь знань 23 – «Соціальна робота»
 спеціальність 231 – «Соціальна робота»
 освітньо-професійна програма – соціальна робота
 спеціальність 231 – «Соціальна робота»
 освітньо-наукова програма – соціальна робота і соціальна політика
 галузь знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки»
 спеціальність 053 – «Психологія»
 освітньо-професійна програма – психологія**

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	1	2	30	15	5	4	96	150	-	2
Заочна	1	2	20	10	-	-	120	150	-	3

Тернопіль – ТНЕУ
2019

30.08.2019р.
[Signature]

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 23 – «Соціальна робота» спеціальності 231 – «Соціальна робота», спеціальності 231 – «Соціальна робота» освітньо-наукової програми «Соціальна робота і соціальна політика», галузі знань 05 – «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 – «Психологія» затвердженої Вченою радою ТНЕУ (протокол № 7 від «30» травня 2018 р.)¹⁹

Робочу програму склав: професор кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор **Шандрук Сергій Костянтинович**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри,
д.психол.н., професор

Фурман А.В.

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності соціальна робота, протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
д.психол.н., професор

Шандрук С.К

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності психологія, протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
д.психол.н., професор

Фурман А.В.

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ”

1. Опис дисципліни “Психологія творчих здібностей”

Дисципліна “Психологія творчих здібностей”	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань 23 – «Соціальна робота», галузь знань 05 –«Психологія»	Статус дисципліни – обов’язкова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність 231 – «Соціальна робота»/232 – «Соціальне забезпечення»; спеціальність 231 – «Соціальна робота» освітньо-наукова програма «Соціальна робота і соціальна політика» спеціальність 053 – «Психологія»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна - 2</i>
Кількість змістових модулів – 3	ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 30</i> <i>Заочна - 20</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15</i> <i>Заочна - 10</i>
Загальна кількість годин – 150 год.		Самостійна робота: <i>Денна – 96</i> <i>Заочна - 120</i> Індивідуальна робота – 5 Тренінг – 4
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Психологія творчих здібностей»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Психологія творчих здібностей» є створення умов для засвоєння студентами загальних уявлень щодо методологічних, науково-методичних та прикладних проблем галузі, у знайомстві з підходами до вивчення соціально-психологічних аспектів творчої діяльності та засобів дослідження та оцінки творчості.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія творчих здібностей» є: формування спеціальних знань, що визначають загальні теоретичні явлення про творчість на базі засвоєння понятійно-категоріального апарату дисципліни; формування знань щодо ролі та місця

творчої діяльності у структурі здібностей суб'єкта; формування умінь, необхідних для організації та стимуляції творчої діяльності суб'єкта чи групи.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Знання категоріально-понятійного апарату психології. Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. Здатність використовувати інформаційно-пошукові системи та опрацьовувати отриману інформацію за допомогою математичних методів.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше: психологія соціального впливу, методологія наукових досліджень, психологічна служба в системі освіти

Перелік раніше здобути результатів навчання: володіти методиками визначення критеріїв, показників та рівнів вияву девіантної поведінки учнів; розуміння потреб людини та її можливостей, знання про екопсихологічну систему особистості та її соціальні ролі. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій

2.5. Результати навчання

Результати навчання: самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії, формулювати розгорнутий аналіз та тези досліджень. Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку організовувати та проводити науково-дослідницьку роботу у сфері психології творчості; використовувати навички стимулювання власної творчої активності.

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1 КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ОКРЕМА ЗДІБНІСТЬ ДО ТВОРЧОСТІ

Тема 1: Психологічні основи творчості.

Різниця між поняттями творчість і здібність. Проблеми здібностей до творчості. Основні структурні компоненти обдарованості як загальної психологічної передумови творчого розвитку і становлення творчої особистості.

Тема 2. Поняття креативності.

Поняття креативності. Класифікація визначень креативності (Л. Т. Репуччі): гештальтистські, інноваційні, естетичні, психоаналітичні, проблемні. Схема опису креативності (Р. Муні, А. Штейн): креативний процес, креативний продукт, креативна особистість і креативне середовище. Аналіз наявних знань про креативність у психологічній науці (Ф. Баррон, Д. Харрінгтон). „Первинна” і „вторинна” креативність в самоактуалізаційній теорії А. Маслоу. Концепція Дж.Гілфорда.

Тема 3. Структура креативності.

Інтелектуальні компоненти: „свіжість погляду”, гнучкість, оригінальність, асоціація, бісоціація. Мотиваційний компонент креативності. Теорія внутрішньої мотивації креативності В. Дружиніна. Мотивація креативності в теорії Д. Богоявленської. Емоційний компонент креативності. Емоційна стійкість до зовнішніх впливів у структурі креатива. Несвідомий компонент креативного процесу. Інкубація, інсайт, інтуїтивні процеси.

Змістовий модуль 2 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ ТА КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Тема 4-5. Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Дж. Гілфорда. Теорія креативності Е. П. Торренса. Концепція М. Волаха і Н. Когана.

Формування параметричного підходу до вивчення креативності. Теорія креативності Дж. Гілфорда. Типи мислительних операцій: конвергенція і дивергенція. Параметри креативності за Гілфордом: оригінальність, семантична гнучкість, образна адаптативна гнучкість, семантична спонтанна гнучкість. Робота Дж. Гілфорда над формуванням батареї творчих тестів. Тести програми дослідження здібностей (ARP). Оцінка параметрів креативності у тестах Гілфорда.

Теорія креативності Е. П. Торренса. Параметри креативності за Торренсом: продуктивність, гнучкість, оригінальність, розробленість. Батарея тестів креативності Торренса (Torrance Test of Creative Thinking).

Тести креативності Е. П. Торренса. Умови проведення, підготовка до тестування. Інструкції до тестових завдань: основна, додаткові, способи подачі інструкцій. Процедури вимірювання. Перевірка надійності вимірювань. Опрацювання результатів тестування. Атлас типових малюнків. Списки відповідей.

Порівняльний аналіз даних шести субтестів вербальної і невербальної креативності. Кількісний опис отриманих даних. Порівняння первинних статистичних характеристик окремих субтестів. Взаємкореляція між субтестами.

Концепція М. Волаха і Н. Когана. Критика тестових моделей вимірювання інтелекту. Зміна системи проведення тестів. Розв'язок проблеми зв'язку між креативністю та інтелектом. Особистісні особливості осіб з різними рівнями інтелекту і здатності до творчості за Воллахом і Коганом.

Тема 6-7. Теорії креативності

Асоціативна теорія креативності (С. Меднік). Співвідношення конвергентності та дивергентності у творчому процесі. Тест віддалених асоціацій (РАТ). Теоретичні основи тесту РАТ. Індеси тесту: продуктивності, оригінальності, унікальності відповідей, селективності. Валідизація тесту російськими вченими. Проведені дослідження із застосуванням тесту РАТ.

Асоціативний тест С. Медніка. Варіант методики діагностики вербальної креативності для старших школярів (адаптація Л. Г. Алексеевої, Т. В. Галкіної). Організація експерименту. Інструкція. Експериментальні серії.

Опрацювання результатів за кількістю асоціацій, індексом оригінальності, індексом унікальності відповідей, індексом селективного процесу.

Інтерпретація результатів за загальним індексом оригінальності. Процентильна шкала.

Інвестиційна теорія креативності (Р. Стернберг). Поняття креативної особистості. Перешкоди у реалізації творчого потенціалу. Детермінанти творчих проявів: інтелект, знання, стиль мислення, індивідуальні риси, мотивація і зовнішнє середовище. Складові інтелекту, що сприяють розвитку креативності: синтетична здібність, аналітична здібність, практична здібність.

Теорія творчих здібностей Д.Б. Богоявленської. Креативний тип особистості. Метод розв'язку задач у „Креативному полі”. Поняття „інтелектуальна активність”. Рівні інтелектуальної активності: стимульно-продуктивний, евристичний, креативний.

Змістовий модуль 3. ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ ТА КРЕАТИВНОСТІ

Тема 8-9. Розвиток креативності. Методи вимірювання креативності.

Особливості актуалізації креативності в соціальному середовищі. Періодизація актуалокреативогенезу (М. М. Гнатко). „Наївна” і „культурна” креативність (В. С. Юркевич). Фазовий розвиток креативності (В. М. Дружинін): „загальна” і „спеціалізована” креативність. Стадії розвитку творчої особистості (Гіргінов).

Формування креативності у соціальному середовищі. Сімейні відносини як мікро середовище формування креативності. Формування креативності в умовах шкільного навчання.

Критика психометричного підходу до креативності. Критерії оригінальності: кількісні та якісні. Креативність як створення парадоксальних виборів. Діагностика креативності: порівняльний аналіз методів. Тест особистісних творчих характеристик. Опитувальник для батьків і вчителів. Шкала Вільямса: опрацювання даних. Нормативні дані, інтерпретація даних. Побудова профілю креативних характеристик.

Тема 10. Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання.

Метод мозкової атаки (мозкового штурму) як засіб групового рішення творчої проблеми, що забезпечує і полегшує рішення складних проблем. Зниження критичності в процесі мозкового штурму. Відстрочена оцінка – головний принцип мозкової атаки. Синектика як різновид мозкової атаки. Використання синектичного метафоричного мислення. Використання аналогій у синектиці як засобу зсуву процесу з рівня усвідомленого мислення на рівень підсвідомої активності.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни “Психологія творчих здібностей”

Денна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Креативність як окрема здібність до творчості					
Тема 1: Психологічні основи творчості.	2	1	12		
Тема 2. Поняття креативності. Структура креативності	2	1	14		
Тема 3. Структура креативності	2	1	14	1	
Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні підходи до вивчення креативності					
Тема 4-5. Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Дж.Гілфорда. Теорія креативності Е.П.Торренса. Концепція М.Волаха і Н.Когана	6	3	14	1	
Тема 6-7. Теорії креативності (асоціативна, інвестиційна, інтелектуальної активності)	6	3	14	1	М 1 – 2 год.
Змістовий модуль 3. Дослідження креативності					
Тема 8-9. Розвиток креативності. Методи вимірювання креативності	6	3	14	1	М 2 (РКР) – 2 год.
Тема 10. Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання	6	3	14	1	М 3 (КПЗ) – 2 год.
Всього:	30	15	96	5	

Заочна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Прак- тичні заняття	Самостійн а робота	Індивідуа льна робота	Контро льні заходи
Змістовий модуль 1. Креативність як окрема здібність до творчості					
Тема 1: Психологічні основи творчості.	1	1	10		
Тема 2. Поняття креативності	1	1	10		
Тема 3. Структура креативності	2	1	20		
Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні підходи до вивчення креативності					
Тема 4-5. Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Дж.Гілфорда. Теорія креативності Е.П.Торренса. Концепція М.Волаха і Н.Когана	4	1	20		
Тема 6-7. Теорії креативності (асоціативна, інвестиційна, інтелектуальної активності)	4	1	20		
Змістовий модуль 3. Дослідження креативності					
Тема 8-9. Розвиток креативності. Методи вимірювання креативності	4	1	20		
Тема 10. Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання	4	1	20		
Всього:	20	10	120		

5. Тематика практичних завдань

Практичне заняття №1

Тема1: Психологічні основи творчості

План

1. Різниця між поняттями творчість і здібність.
2. Проблеми здібностей до творчості.
3. Основні структурні компоненти обдарованості як загальної психологічної передумови творчого розвитку і становлення творчої особистості.

Практичне заняття №2

Тема: Поняття креативності

План

1. Поняття креативності.
2. Класифікація визначень креативності (Л. Т. Репуччі): гештальтистські, інноваційні, естетичні, психоаналітичні, проблемні. Схема опису креативності (Р. Муні, А. Штейн): креативний процес, креативний продукт, креативна особистість і креативне середовище.
3. Аналіз наявних знань про креативність у психологічній науці (Ф. Баррон, Д. Харрінгтон).
4. „Первинна” і „вторинна” креативність в самоактуалізаційній теорії А. Маслоу. Концепція Дж.Гілфорда.

Практичне заняття №3

Тема: Структура креативності

План

1. Інтелектуальні компоненти: „свіжість погляду”, гнучкість, оригінальність, асоціація, бісоціація.
2. Мотиваційний компонент креативності. Теорія внутрішньої мотивації креативності В. Дружиніна. Мотивація креативності в теорії Д. Богоявленської.
3. Емоційний компонент креативності. Емоційна стійкість до зовнішніх впливів у структурі креатива.
4. Несвідомий компонент креативного процесу. Інкубація, інсайт, інтуїтивні процеси.

Практичне заняття № 4-5

Тема: Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорії креативності.

План

1. Формування параметричного підходу до вивчення креативності.
2. Теорія креативності Дж. Гілфорда.
3. Робота Дж. Гілфорда над формуванням батареї творчих тестів.
4. Оцінка параметрів креативності у тестах Гілфорда.

5. Теорія креативності Е. П. Торренса. Параметри креативності за Торренсом: продуктивність, гнучкість, оригінальність, розробленість. Батарея тестів креативності Торренса (Torrance Test of Creative Thinking).
6. Тести креативності Е. П. Торренса. Умови проведення, підготовка до тестування. Інструкції до тестових завдань: основна, додаткові, способи подачі інструкцій. Процедури вимірювання. Перевірка надійності вимірювань. Опрацювання результатів тестування. Атлас типових малюнків. Списки відповідей.
7. Концепція М. Волаха і Н. Когана. Критика тестових моделей вимірювання інтелекту. Зміна системи проведення тестів. Розв'язок проблеми зв'язку між креативністю та інтелектом. Особистісні особливості осіб з різними рівнями інтелекту і здатності до творчості за Воллахом і Коганом.

Практичне заняття №6-7

Тема: Інвестиційна теорія креативності. Теорія інтелектуальної активності.

План

1. Інвестиційна теорія креативності (Р. Стернберг).
2. Поняття креативної особистості.
3. Перешкоди у реалізації творчого потенціалу. Детермінанти творчих проявів: інтелект, знання, стиль мислення, індивідуальні риси, мотивація і зовнішнє середовище.
4. Складові інтелекту, що сприяють розвитку креативності: синтетична здібність, аналітична здібність, практична здібність.
5. Теорія творчих здібностей Д. Б. Богоявленської. Креативний тип особистості. Метод розв'язку задач у „Креативному полі”. Поняття „інтелектуальна активність”. Рівні інтелектуальної активності: стимульно-продуктивний, евристичний, креативний.

Практичне заняття №8-9

Тема: Розвиток креативності. Методи вимірювання креативності.

План

1. Особливості актуалізації креативності в соціальному середовищі. Періодизація актуалокреативогенезу (М. М. Гнатко).
2. „Наївна” і „культурна” креативність (В. С. Юркевич).
3. Фазовий розвиток креативності (В. М. Дружинін): „загальна” і „спеціалізована” креативність.
4. Стадії розвитку творчої особистості (Гіргінов).
5. Формування креативності у соціальному середовищі.
6. Сімейні відносини як мікро середовище формування креативності.
7. Формування креативності в умовах шкільного навчання.
8. Діагностика креативності: порівняльний аналіз методів. Тест особистісних творчих характеристик. Опитувальник для батьків і

вчителів. Шкала Вільямса: опрацювання даних. Нормативні дані, інтерпретація даних. Побудова профілю креативних характеристик.

Практичне заняття №10

Тема: . Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання.

План

1. Метод мозкової атаки (мозкового штурму) як засіб групового рішення творчої проблеми, що забезпечує і полегшує рішення складних проблем.
2. Зниження критичності в процесі мозкового штурму. Відстрочена оцінка – головний принцип мозкової атаки.
3. Синектика як різновид мозкової атаки. Використання синектичного метафоричного мислення. Використання аналогій у синектиці як засобу зсуву процесу з рівня усвідомленого мислення на рівень підсвідомої активності.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Варіанти КПЗ з дисципліни «Психологія творчих здібностей»

1. Різниця між поняттями творчість і здібність.
2. Проблеми здібностей до творчості.
3. Основний зміст концепції креативності Дж. Гілфорда та Е. Торренса.
4. Основний зміст концепції редукції творчості до інтелекту. “Теорія інвестування” Р. Стернберга.
5. Творчість як високий рівень розвитку здібностей.
6. Інтелект та творчість в структурі психіки, їх співвідношення.
7. Психофізіологія творчих здібностей: стаття, вік, функціональна асиметрія мозку.
8. Широта і спрямованість - основа загальної дослідницької активності особистості.
9. Основні структурні компоненти обдарованості як загальної психологічної передумови творчого розвитку і становлення творчої особистості. Домінуюча роль пізнавальної мотивації.
10. Проблема обдарованості і її діагностика.
11. Історія розвитку методів діагностики креативності.
12. Поняття креативності. Класифікація визначень креативності
13. Інтелектуальні компоненти креативності: „свіжість погляду”, гнучкість, оригінальність, асоціація, бісоціація.
14. Мотиваційний компонент креативності.
15. Емоційний компонент креативності.
16. Несвідомий компонент креативного процесу.
17. Формування параметричного підходу до вивчення креативності.
18. Теорія креативності Дж. Гілфорда.
19. Теорія креативності Е. П. Торренса.

20. Тести креативності Е. П. Торренса.
21. Концепція М. Волаха і Н. Когана.
22. Асоціативна теорія креативності.
23. Інвестиційна теорія креативності.
24. Теорія творчих здібностей Д. Б. Богоявленської.
25. Особливості актуалізації креативності в соціальному середовищі.
26. Стадії розвитку творчої особистості.
27. Формування креативності у соціальному середовищі.
28. Сімейні відносини як мікро середовище формування креативності.
29. Формування креативності в умовах шкільного навчання.
30. Метод мозкової атаки (мозкового штурму) як засіб групового рішення творчої проблеми

7. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	К-сть годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Психологічні основи творчості	6	8
2.	Творчість як предмет дослідження філософії, соціології та психології	8	8
3.	Творча особистість	6	8
4.	Поняття креативності	6	8
5.	Структура креативності	6	8
6.	Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Дж.Гілфорда	8	9
7.	Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Е.П.Торренса	8	9
8.	Концепція М.Волаха і Н.Когана	6	9
9.	Асоціативна теорія креативності	6	9
10.	Інвестиційна теорія креативності	6	9
11.	Теорія інтелектуальної активності	8	9
12.	Розвиток креативності	8	9
13.	Методи вимірювання креативності	6	9
14.	Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання	8	8
Разом:		96	120

8. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу (4 год.)

Тематика: Визначення творчих здібностей

Методика визначення загальних творчих здібностей людини

Загальні творчі здібності мають велике значення при виборі професії, тому ми рекомендуємо тобі пройти цю методику.

ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інструкція

“Уважно прочитай наведені нижче пункти “Бланку тверджень” і у відповідній клітинці “Бланку відповідей” простав знак “+” у колонці “Так”, якщо ствердження співпадає з твоєю думкою про себе, або у колонці “Ні” —якщо воно не співпадає. Ніяких додаткових знаків чи записів робити не варто. Тобі потрібно дуже уважно прослідкувати за тим, щоб номер ствердження і номер клітинки, куди ти запишеш відповідь, співпадали.

БЛАНК ТВЕРДЖЕНЬ

1. Як правило, я легко пристосовуюсь до людей, ідей та умов.
2. Мені подобається вирішувати типові, стандартні завдання.
3. Мені здається, що я б із задоволенням створював або конструював нове, ніж покращував би, вдосконалював старе.
4. Зазвичай я обачливий, коли маю справу з колективом.
5. В більшості випадків я дію самостійно, без допомоги і підказки друзів та старших.
6. Ніколи не намагався змінити своє ставлення до себе та свої стосунки з друзями.
7. Дуже часто я утримувався від висування ідей, пропозицій, хоча і мав їх.
8. Мені часто вдається знайти нестандартні, оригінальні рішення завдань.
9. Мені подобається, коли відбувається швидка зміна різних видів діяльності.
10. Для мене є характерним прагнення реалізувати одночасно декілька ідей, вирішити декілька проблем.
11. Дуже часто я один вступаю в суперечку з однолітками або старшими.
12. Як правило, я легко погоджуюсь і підкоряюсь колективній думці.
13. У мене часто виникають оригінальні ідеї.
14. Мені подобається виконувати завдання за розробленим планом, схемою, інструкцією.
15. Я завжди охоче розповсюджую, пропагую нові ідеї.
16. Я надаю перевагу виконанню роботи по новому, хоча знаю, що це пов'язано з ризиком бути незрозумілим товаришами, старшими.
17. Зазвичай я працюю без суттєвих змін, відхилень від тих рекомендацій, які дають учителі, батьки.
18. Мені часто доводилось виправдовувати свої дії інструкціями, правилами, рекомендаціями або авторитетами.
19. Мені подобається виконувати завдання дослідницького характеру.
20. Я завжди до кінця відстоюю свою точку зору.

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

Прізвище, ініціали _____ Клас _____ Вік _____ Дата _____

№ з/п	Відповідь		№ з/п	Відповідь		№ з/п	Відповідь		№ з/п	Відповідь	
	Так	Ні		Так	Ні		Так	Ні		Так	Ні
1			6			11			16		

2	7	12	17
3	8	13	18
4	9	14	19
5	10	15	20

ОБРОБКА РЕЗУЛЬТАТІВ

Обробка результатів дослідження проводиться за такою схемою. За допомогою дешифратора проводиться оцінка кожної відповіді опитаного. При цьому за кожну відповідь, яка співпала з номером питання в рядках “Так” чи “Ні”, виставляється 2 бали.

Дешифратор до методики творчих здібностей

Відповідь	Номери питань “Бланку стверджень”
Так	3, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 19, 20
Ні	1, 2, 4, 6, 7, 12, 14, 17, 18

Результати сумуються і записуються до матриці та на основі цього визначається рівень сформованості загальних творчих здібностей.

Матриця результатів вивчення творчих здібностей

Показник сформованості загальних творчих здібностей

Рівень сформованості загальних творчих здібностей

При цьому, якщо набрано від 33 до 40 балів, то цей рівень сформованості можна оцінювати як “**дуже високий**”.

- 26 – 32 бали — “**високий**”
- 13 – 25 балів — “**середній**”
- 6 – 12 балів — “**низький**”
- 0 – 5 балів — “**дуже низький**”

Висновок за результатами виконання методики робиться стосовно найвищих балів, що вказує на відповідний розвиток творчих здібностей. Їх також необхідно враховувати при виборі майбутньої професії. Для кращого розуміння рівнів творчого потенціалу людини, наводимо їх опис в таблиці 2.3.7.1.

Таблиця 2.3.7.1.

Характеристика людей з різним рівнем творчого потенціалу.

Характерні ознаки людей з “дуже низьким” і “низьким” творчим потенціалом.

Обачний, методичний, дисциплінований, слухняний.

Частіше вирішує готові проблеми, ніж шукає їх.

Вирішує проблеми уже апробованими і відомими методами.

Логічний, надійний.

Характерні ознаки людей з “дуже високим” і “високим” творчим потенціалом.

Мислить стандартно, підходить до вирішення завдань під несподіваним кутом зору.

Сам шукає проблеми і шляхи їх розв’язання.

Маніпулює різними методами, шукає нові.

Нелогічний, неподатливий,

Досягає мети будь-якою ціною, будь-якими методами, засобами.	часто сповнений протиріч.
Здатний до високого ступеню точності при виконанні дрібних операцій, шаблонної роботи.	У досягненні мети обходиться допустимими засобами.
Користується довірою колективу лише в спокійній, стандартній ситуації.	Здатний виконувати шаблонну роботу на протязі короткого часу. Швидко передоручає її.
Заперечує розпорядження, норми, лише в тому випадку, коли впевнений у підтримці.	Має тенденцію до керування колективом в невизначених і критичних ситуаціях.
Схильний до сумнівів. Гостро реагує на критику, пристосовується до неї. Легко піддається суспільним поглядам і думці керівництва. Поступливий.	Часто заперечує розпорядження і норми, не звертаючи уваги на існуючі звичаї.
	Не схильний до сумнівів; розробляючи ідеї, не вважає за потрібне отримати підтримку керівництва.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Психологія творчих здібностей” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Психологія творчих здібностей” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПІЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20 %	20 %	40%
8-10 тиждень	15 тиждень	17 тиждень	

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-10
2.	КПІЗ (робочий зошит)	1-10
3.	Мультимедійний супровід	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Богоявленская Д. Б. Психология творческих способностей. – М.: Академия, 2002. – С. 103-128, 230-290.
2. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте // Выготский Л. С. Психология развития ребенка. – М.: Смысл, Эксмо, 2003. – С. 235-326.
3. Гиргинов Г. Наука и творчество. - М.: Прогресс, 1979. – С. 63-120.
4. Гнатко М. М. Батьківська сім'я як чинник впливу на процес формування актуальної креативності // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України / За ред. Максименка С. Д. – К., 2001 – т. III, ч.4. – С. 51-56.

5. Дружинин В. Н. Психология общих способностей. – СПб.: Питер, 1999. – С. 211-243.
6. Дружинин В. Н., Хазратова Н. В. Экспериментальное исследование формирующего влияния микросреды на креативность // Психологический журнал. 1994. № 4.
7. Ирина В. Г., Новиков А. А. В мире научной интуиции: интуиция и разум. – М., 1978.
8. Клепиков О. І. Кучерявий І. Т. Основи творчості особи. – К.: Вища школа, 1996.
9. Креативность и ее связь с интеллектом // warrax.croco.net.
10. Критерии оценки идеи // www.superidea.ru/tm/ps/ocenka.htm.
11. Кульчицька О.І. Складові біографії творця // Обдарована дитина. – 1998. – №3. – С. 27-32.
12. Можно ли научиться быть творцом? // www.induk.ru/biblio/russ-jornal/6-5.html.
13. Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь. 2001. – С.121-128.
14. Степанов С. О натурах творческих // <http://psy.1september.ru/2001/46/5.htm>